

Els diàlegs

Els diàlegs de les obres narratives.

—novel·les i contes— són indicats, convencionalment, per uns signes tipogràfics determinats. Aquests signes són, essencialment, el guió llarg i les cometes. Els diàlegs pròpiament dits suposen, és clar, l'anomenat estil o discurs directe; en què el narrador cedeix l'ús de la paraula als seus personatges.

Entre nosaltres, en català i en castellà, el sistema més usual, si no exclusiu, és el del guió llarg, amb el qual entrem no solament cada una de les parts del diàleg sinó també la part en què el narrador reprèn l'ús de la paraula, normalment per a indicar qui parla, indicació que pot anar acompanyada d'altres explicacions. Si aquesta indicació s'insereix en el cos d'un parlament o part del diàleg, s'obre i es tanca amb sengles guions. Els signes de puntuació, punts o comes, amb què calgui cloure la frase del diàleg anterior a aquesta indicació, s'inscriuen després del segon d'aquests dos guions. Un exemple ho mostrarà clarament.

—Ja, no.—protesta la
tieta.— M'estirare al sofa.

En francès és també molt freqüent l'ús dels guions llargs. Normalment, però, només l'usen per a introduir el diàleg després d'un punt (o dos punts) i a part, i solen recórrer a les comes per a separar les indicacions de qui és qui fa ús de la paraula, amb què no sempre és prou clar si la frase següent continua essent del narrador o bé del seu personatge. Sovint fan ús també d'un sistema mixt: cometes per a indicar l'inici i la fi d'un diàleg i guió per a introduir la part de cada personatge. En anglès, en alemany i en italià, l'ús més normal, pel que en coneixem, és el de les cometes.

Potser és el costum el que ens ho fa dir, però creiem que el nostre sistema és el més clar i el més còmode per al lector. No tots els escriptors, àdhuc els professionals, el saben aplicar correctament. —la lectura assídua de textos originals ens ho fa dir—, i si solen aparèixer impresos amb aquest aspecte regularitzat és perquè hi han intervingut els correctors.

Quan els diàlegs d'un text narratiu no es disposen en paràgrafs independents per a cada part sinó que s'insereixen en el cos d'un paràgraf únic de la narració de l'autor, hom sol servir-se únicament de les cometes. El sistema —o, en tot cas, els seus abusos—, no ens sembla recomanable, i caldria especialment prescindir-ne en el cas dels textos narratius destinats a un públic de nois i noies, en què tant importa que tot contribueixi a fer-los-els de lectura fàcil i còmoda.